

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Iktatószám: V/ID/257/2/2014

Dr. Polgári Eszter asszony

részére

Tárgy: Közérdeklődés-igénylés – az EU Alapjogi Chartájának szerepe a magyar jogalkotásban

Tisztelt dr. Polgári Eszter Asszony!

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 28. § (1) bekezdése alapján benyújtott tárgybeli adatigénylése kapcsán az alábbiakról tájékoztatjuk:

„1. A kormány által beterjesztett jogszabály-tervezetek esetében van-e valamiféle szisztematikus alapjogi szempontú alkotmányos, európai és nemzetközi jogi kompatibilitásvizsgálat?”

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény rendelkezései szerint a jogszabály előkészítőjének feladata a jogszabály szakmai tartalmának kialakítása, így annak biztosítása is, hogy az adott jogszabály megfeleljen az Alaptörvényből eredő tartalmi követelményeknek, továbbá megfeleljen a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredendő kötelezettségeknek. E követelmények érvényesítéséről a kormányzati jogszabály-előkészítő tevékenység során a Kormány az igazságügyért felelős miniszter útján gondoskodik akként, hogy a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter a törvény és a kormányrendelet tervezetét az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben terjeszti a Kormány elé, továbbá a miniszteri rendeletet az igazságügyért felelős miniszter véleményének kikérését követően adja ki.

„2. Van-e ilyen jellegű vizsgálat a Parlament által elfogadott vagy módosított törvények esetében?”

Az Alaptörvényben rögzítetteknek megfelelően, a hatalmi ágak szétválasztásnak elvére figyelemmel a Kormány az általa benyújtott törvényjavaslatok országgyűlési tárgyalása tekintetében csupán az előterjesztői jogszabályjavaslatokat gyakorolhatja, a kérdésben szereplő vizsgálat lefolytatására nem jogosult.

„3. A jogszabály-előkészítés során végeznek-e alapjogi szempontból alkotmányos, európai vagy nemzetközi hatásvizsgálatot?”

Az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII. 9.) KIM rendelet (a továbbiakban: R.) alapján a Kormány által előterjesztendő törvényjavaslat, valamint kormányrendelet előkészítése során olyan információgyűjtő-elemző folyamatot kell végezni, amelynek elsődleges célja a szabályozás hatékonyságának növelése, mely magában foglalja a szabályozás várható következményeinek a szabályozás feltételezett hatásaihoz igazodó részletességben és releváns időtávon történő megvizsgálását, majd az eredmények megalapozott döntéshozatal elősegítése érdekében történő összegzését. Ezen előzetes hatásvizsgálat keretében a legnagyobb hasznossággal járó hatásvizsgálatokat, az adott szabályozás függvényében a döntési helyzet megalapozásában legnagyobb szerepet játszó közvetett és közvetlen hatások elemzését kell elvégezni, a szabályozás pozitív és negatív hatásait fel kell tárni, a számszerűsíthető előnyöket és hátrányokat számszerűsíteni kell, majd ilyen formában kell elemezni, valamint a szabályozás várható hatásait az adott szabályozás tekintetében releváns időintervallumban kell vizsgálni, továbbá több döntési változat esetén valamennyi változat esetében fel kell mérni a várható előnyöket és hátrányokat. A fentiek alapján az előzetes hatásvizsgálat alapjait az R.-ben meghatározott hatásvizsgálati lapon szükséges rögzíteni.

„4. Volt-e olyan közpolitikai intézkedés, amely kifejezetten utalt az EU Alapjogi Chartájára? (pl. jogtudatosság-növelő program, tették-e támogatások függvényévé, vagy hivatkoztak-e a Chartára alapjogi dokumentumokban, stb.)”

Az Alaptörvény indokolása is rámutat, hogy az alapvető jogok katalógusának példaadója az egységes Európa huszonegyedik századi alapjogi dokumentuma, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta). Az Alapjogi Charta mintájára jelenik meg az Alaptörvényben többek között a munkavállalók és munkaadók egyes jogainak rögzítése, a gyermekmunka és az emberi egyedmásolás tilalma, a fogyatékkal élők külön védelme, valamint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog.

Magyarország európai uniós elnöksége alatt 2011. február 15-én az Európai Bizottság kihirdette a gyermekjogok érvényesítésére vonatkozó uniós ütemtervet. Ebben az ütemtervben egy sor olyan intézkedést fogalmaztak meg, melyek további lényeges tartalommal szolgálhatnak a gyermekek jólétét és biztonságát szavatoló szakpolitikák számára. Az egyik legfontosabb ilyen intézkedés az igazságszolgáltatás gyermekbarát jellegének erősítése. Ennek érdekében elő kívánják mozdítani a sértettek jogairól szóló irányelvjavaslat tárgyalását, amely erősíti a veszélyeztetett sértettek – köztük a gyermekek – védelmének szintjét, valamint az Európa Tanács gyermekbarát igazságszolgáltatásról szóló 2010. november 17-i iránymutatásának alkalmazását is. Ennek következtében 2012-ben az igazságügyi tárca meghirdette a Gyermekbarát igazságszolgáltatás évét, majd a kezdeményezést tovább folytatva 2013-ban és 2014-ben a Gyermekáldozatok védelmének érdekében számos programot indított a megelőzés jegyében.

Az Alapjogi Chartában foglalt megfelelő ügyintézéshez, az ún. jó közigazgatáshoz való jog mintájára fogalmazza meg az Alaptörvény a bíróságokon kívül a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozóan is a tisztességes eljárás követelményét, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.

A Nemzeti Drogellenes Stratégia elismeri és tiszteletben tartja az élethez, emberi méltósághoz és egészséghez, azon belül a kábítószermentes élethez fűződő jogokat, az emberi jogokról

szóló európai egyezményt és az Alapjogi Chartát, amelyeket mindenkinek mindenki mással és a körülvevő közösséggel kapcsolatban is el kell ismernie, tiszteletben kell tartania. A Nemzeti Drogellenes Stratégiának ezek érvényesülését biztosítani kell.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (a továbbiakban: Keretstratégia) figyelemmel van az Alapjogi Charta részletes rendelkezéseire, amelyek - többek között a szociális jogokkal, a környezetvédelemmel, a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel összefüggésben - a fenntartható fejlődés elvei, koncepciója tekintetében meghatározó jelentőségűek a Keretstratégia szempontjából.

Budapest, 2014. november 21.

Tisztelettel:

Igazságügyi Minisztérium
